

עין משפט נר מצוה

א ומ"י ס"ה מהל' טומאת
מת הלי"ן:
ק"ב ב מ"י פ"ו מהל' טומאת
המת:
ק"ב ב מ"י פ"ה מהל' טומאת
מת הלי"ן:
ג

תורה אור השלם

1. וכל אשר יגע על פני
היהודה בחלל חרב או
במא או בעצם אדם או
בקבר יטמא טמא טמא
ימים: במדבר יט טז

רבינו חננאל

דייקנות מדרגה: ליה
למכת בחלל כדכתיב:
ועל הנוגע בעצם או בחלל,
וכתיב: וכל אשר יגע על
פני היהודה בחלל חרב
או במא, ומענין מיתה
דלא כמבא אלא למד כי
החבר הרי הוא בחלל,
והוא בספי דבר רב
בחלל חרב, בא הכתוב
ולמד על חרב שסמט
טומאת שבעה, והנוגע
בו טמא טומאת שבעה
הא למדו לכלים ולדמם
וגי' ונרשין בחלל
שחית חולין בעיני
טמא טומאת בקדשים,
הא טמא דאשתי במא
אי נטמא דאשתי במא
בחלל חרב, וילפין
חרב הרי הוא בחלל
אב הטומאה הוא, סמיה
לספין, חילול סכין וטמא
לכשר, נחביר כי כל כלי
סמית ונוגעים בטמא סמ
נעשים אב הטומאה, וכן
סדרה כן הרי טומאה
אב טמא טמא טמא
הטומאה, והשכן שהיה
שלישי עכשיו נביעו
כנר שנטמא בטמא סמ
נעשה לר ראשון, וקפלי
ר עקיבא שלישי מותר
לעשות ראשון, וכבר
פירשנו בחלל חרב שחית
חולין, וראינו לרבותינו
הגאונים שהעמידו זה הרי,
נר שגורו בו אדם הוא,
מכלל שאם לא נהרג אדם
על און זה הרי עולין,
ותקשה לנו שיש נביעות
מכוחות כאשר פירשנו.
והנהיר ר' יהודה ואמר נר
של חרב, שאם לא אכר נר
של חרב שנטמא בטמא סמ
טמא הוא, והרי הוסיף ר' יע
דל ר' חנינא סנן הכהנים,
על ר' חנינא לא אכר אלא
טמא שלישי מותר לעשותו
שני הרי מולי טמא וטמא,
אבל טמא ופסול לא אכר,
ואלו ר' עקיבא הוסיף
אפילו פסול (ש"י) לעשותו
טמא, מתי קשיתיה מאי
אירא כתי' בנר שנטמא
טמא סמ, אמר רבא
ש"מ מדר' עקיבא דקמי
הוסיף, וטומאת משקין
כגון השמן וכוונתו בו
למטא אחר דאורייתא הוא,
דאי פ"ד מדרבנן הוא
אבל מדרבנן טמא טמא
אורח המשקין ואינו טמא
חסר, כל שאינו טמא
חולין, הנה הטומאה
השנית לא הוסיפה לו
(ולשפן כלום), פסול היה
פקדון ועכשיו פסול הוא,
יאלא מאי למטא אחרים
דאורייתא הוא, מכרי
משקא לא שני כי נגעו
באב הטומאה ולא שני

יד:

ואילו חבא פסול וטמא. "אע"ג דשלישי של תרומה טמאה הקודש כמו שלישי קדוש דתנן במסכת טהרות (פ"ב משנה ו') שלישי שבטול טמאה משקא קודש ופסול אכיל קודש ותרומה קאי *מ"מ* אורי' דמגע בטול יום לא חשיב כשלישי דלפילו קדוש גופיה לא טמאה דנמשלה ב' טמאה העוף מועלין בה משקדסה נמלקה והכשרה לפסול בטול יום ודיקן בגמרא לאפסולי אין לעמי לא והכי פנר רבי עקיבא לקמן (דף יע.) בהפסול והקטורת והלבושה וכו' מיהו מיהו דשלישי דטול יום יעשה רביעי מק"ו ממחוסר כפורים דמסקין רבי יוסי שלישי דעלמא וימא מה מחוסר כפורים שומרת בתרומה פסול קדוש שלישי דטול יום שפסול בתרומה אינו דין יעשה רביעי קדוש ואם יס שום מיעוט כשלישי דטול יום א"כ כי עבד לקמן ק"ו נמא שלישי דטול יום יוסי וזירושלמי נמסכת חגיגה פירין לה:

אפילו ראשון פ"ג נפי תחלה הוי. מכלן משמע דשמן חשיב משקא ולקמן (דף ה.) גבי משקא בית מבעייה וכן כמנה דוכתי וזה דתנן (סנהדרין פ"ג משנה ג') ר"מ אומר שכן תחלה לעולם ומכ"א אף הדגש ור"ש שזרי אומר היין פירוש דווקא יין אכל הק' לא ופסקין בהקומץ דנה (מנחות לז.) דהללחא כוונה אור"ת דהתם מייירי בנקש ואחר כך נמא דמשמע כנסתא דקאמר התם כנה אמרי שכן תחלה לעולם בנקש ואחר כך נמא וכלל נקש משמע דכ"ע מודו וכן משמע בריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה א') דקמי התם הרוצח והגריסין וחלל ושמן שהן משקא טופח הרי הן תחלה קדשו ואח"כ ימוחו הרי הן שנים וזמר הכי קמי ר"מ אומר השמן תחלה לעולם והיינו לעולם אפי' קדשו ואח"כ קאי ר"ש שזרי והכא משמע ליה בלא נקש (פ"ג) **הכא** טהור וטמא. הקשה ר"י לוקמ' ב' דלסור מדאורייתא והיינו מדבריהם כי הכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"ג איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית לן למיקא איסור טמאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום דר קפלא דלא ילפין איסור טמאה ואורי' דלא בעי לאוקמא בשבע דשורפין תרומה טהורה עס הטמאה משמע ליה דרך שני אדם רגילין שורף והיינו בש: **הרב** פסול וטמא והכא טהור וטמא וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל טמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא דרבנן כעשה שעת מפסול דאורייתא אכל למ"ד אין אוכל טמא אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף שפיר כמו שומרת לעשות מפסול דאורייתא רגילין ה"ג מותר לעשות מפסול דרבנן שני דרבנן דקדמתי בסמוך דקאמר נמא דקסבר ר"מ כו' ואורי' דלא דמי דמקלקל דאורייתא שיכול לקלקל עוד יותר אין ללמוד שיוכל לקלקל דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אכל בסמוך דמי שפיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן מדע דהא ר' יוסי דס"ל לקמן (נז.) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל וולד טומאה דר' חנינא דאורייתא לא יליף מנייה איסורא דרבנן שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל טמא אוכל כששורפו עס טמאה לא הו' אלא שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים לה כולד טומאה דרבנן ר' חנינא נמי מוסף אדר' עקיבא דמרשי' דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמועין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשותו שני וזירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד כולד טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלא לפחות מיעוט בטול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אף שמחליף דברי רבי יוחנן לנר קפלא:

ד"ר חנינא כשר שנטמא בזה הטומאה דקמי בזה הטומאה דאורייתא דכל אב הטומאה דאורייתא הוא אכל בשר שנטמא בזה הטומאה דאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהיו משקין מטמאין כלי כשום משקא וזו חכמה שכן אב הטומאה כגון רוק וימימי רגלי פ"ק דנדה (דף יז.) והכי בשר נטמא בזהו כלי דהו' וולד וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והכי בשר שנעשה שלישי על יד טהור גמור מן המורה הוא ואשמעין ר' חנינא דכיון דלאכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא: ומאי

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

בחלל חרב. הקיש חרב לחלל. מתכח שנגע במת הרי הוא אבי אבות הטומאה כמות עצמו ושנגע בטמא מת הרי הוא אב הטומאה כמורה גזירת הכתוב היא במתכח אכל טומאת מת ולא אכל שאר טומאות: ופ"ל. נר אב הטומאה וכשנתן שמן שלישי למוכו נעשה ראשון:

נוקמה בנר של חרב. דלית אלא ראשון כנוגע בטמא מת ואשמעין ר"ע דשלישי מותר לעשותו שני. ודקמי' לך מאי הוסיף אדר' חנינא הוסיף טיבא דליתו התם גבי בשר קדשים כי שריף שלישי כהדי ראשון ועשה שני טמא היה מחללה לטמא אחרים שהשלישי עושה רביעי קדוש ועשוי כשהוא שני הו' טמא כלומר לא נשמה שמו לקלקול יותר מבראשונה ואלו גבי עדותו של ר"ע גבי תרומה קאי דליתו שכן קודש אינו אלא של מנחות וזאכל הוא ואינו ראוי לדלקי נר ואם נטמא קודש שנתנו במנחה משקד ככלי אין לו הימור לכהנים וישרף קודש בבית הדשן כשאר פסולי קדשים אכל שכן תרומה שנטמא כהנים מדליקין בו דכתיב: נחמי לך את משמרת תרומותי בשמי תרומות הכבוד מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא שלח תהא להסקיף אחת תבשילך ציננות ב' העל (דף עז.) ושמן שלישי של תרומה אינו טמא לטמא אחרים אלא פסול דלין שלישי עושה רביעי בתרומה וזי הדר עבד ליה שני ה"ל טמא: **מאני קשישים.** לרבי יהודה מאי איראי דתני טמא מת אי בנר של חרב קאי ובראשון עסקין למה לי דנקט שקיבל טומאה וזאכל הטומאה של מת ליתני שנטמא

פסח ואין ק"ל דלין כלי מקבל טומאה אלא מאכ הטומאה ומה לי אב הטומאה דמת מה לי אב הטומאה דשרץ אלא מדנקט מת ש"מ בנר של מתכח עסקין דיש חילוק בו בין נגיעת אב הטומאה דמת לאב הטומאה דעלמא ואשמעין דבנר שהוא עצמו אב הטומאה קאמר: **ש"מ.** מדקאמר הוסיף ר"ע קסבר טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא היא ודלא כהני מלאי דפירקין דאמרי לקמן שכן משקין מטמאין אוכל מן התורה אלא מדרבנן דאי ס"ד דלין משקין מטמאין אחרים אלא מדרבנן מאי חוספת דאוסוף ר"ע דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון ומה בכך האי נר אב הטומאה הו' עשאוהו ראשון להאי שמן מאי מהני ליה אחרי שלא יטמא אחרים: **לפסולי גופיה.** הוא דמהני ליה הא פסול וקאי: **דילמא.** אהני ליה שטמא אחרים מעכשיו מדרבנן: אי חוספת דרבנן אחא לאשמעין מאי איראי דנקט שמדליקין אותו בנר אב הטומאה שותין אותו להאי שמן ראשון דאורייתא אי"נ אשמעין שמדליקין אותו בראשון לטומאה או בשני לטומאה מת מחלה מן חללה מן חללה נמי חוספת מדרבנן כי ההוא שנעשה ראשון מדרבנן ומטמא עוד שני ושלישי דהא גזר רבנן על המשקין שאפילו נגעו משקין בשני יעשו ראשונים: **דשנן כל הפוסל את הפרומה.** כל הני דמיימין ב' יאאות השבת (דף יג.) גבי שמונה עשר דבר שגזרו עליהם תורת שנים לפסול את התרומה מטמאין משקין אפילו חולין להיות תחלה חוק מטבול יום שפסול לתרומה מן התורה וגזירת הכתוב היא ומ"מ איקליטא טומאה ידיה ולא גזרו ציה לעשות משקין תחלה דלין דברי מורה זכריון חזוק ומשום דמשקין עלולים לקבל טומאה ומה היא עלילתו שמקבלין טומאה שלא בהכרח גזרו עליהן חומר הרבה שיהו כהנים מזהרין לשומרין: **אלא ש"מ.** מדמהדר למעבדיה ראשון דאורייתא ש"מ לעמיי אחרים ולעשותן שני דאורייתא קאמר. כל סדר טומאה דאב עושה ראשון וראשון שני בחולין ומו לא ושני שלישי בתרומה ושלישי רביעי בקודש כולה מדאורייתא הוא בפירקין: **נימא קסבר ר"מ.** מדליף מדרבנן קסבר מתי

תו' ד"ה ואילו חבא פסול וטמא. אפי' ראשון פ"ג נפי תחלה הוי. מכלן משמע דשמן חשיב משקא ולקמן (דף ה.) גבי משקא בית מבעייה וכן כמנה דוכתי וזה דתנן (סנהדרין פ"ג משנה ג') ר"מ אומר שכן תחלה לעולם ומכ"א אף הדגש ור"ש שזרי אומר היין פירוש דווקא יין אכל הק' לא ופסקין בהקומץ דנה (מנחות לז.) דהללחא כוונה אור"ת דהתם מייירי בנקש ואחר כך נמא דמשמע כנסתא דקאמר התם כנה אמרי שכן תחלה לעולם בנקש ואחר כך נמא וכלל נקש משמע דכ"ע מודו וכן משמע בריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה א') דקמי התם הרוצח והגריסין וחלל ושמן שהן משקא טופח הרי הן תחלה קדשו ואח"כ ימוחו הרי הן שנים וזמר הכי קמי ר"מ אומר השמן תחלה לעולם והיינו לעולם אפי' קדשו ואח"כ קאי ר"ש שזרי והכא משמע ליה בלא נקש (פ"ג) **הכא** טהור וטמא. הקשה ר"י לוקמ' ב' דלסור מדאורייתא והיינו מדבריהם כי הכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"ג איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית לן למיקא איסור טמאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום דר קפלא דלא ילפין איסור טמאה ואורי' דלא בעי לאוקמא בשבע דשורפין תרומה טהורה עס הטמאה משמע ליה דרך שני אדם רגילין שורף והיינו בש: **הרב** פסול וטמא והכא טהור וטמא וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל טמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא דרבנן כעשה שעת מפסול דאורייתא אכל למ"ד אין אוכל טמא אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף שפיר כמו שומרת לעשות מפסול דאורייתא רגילין ה"ג מותר לעשות מפסול דרבנן שני דרבנן דקדמתי בסמוך דקאמר נמא דקסבר ר"מ כו' ואורי' דלא דמי דמקלקל דאורייתא שיכול לקלקל עוד יותר אין ללמוד שיוכל לקלקל דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אכל בסמוך דמי שפיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן מדע דהא ר' יוסי דס"ל לקמן (נז.) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל וולד טומאה דר' חנינא דאורייתא לא יליף מנייה איסורא דרבנן שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל טמא אוכל כששורפו עס טמאה לא הו' אלא שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים לה כולד טומאה דרבנן ר' חנינא נמי מוסף אדר' עקיבא דמרשי' דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמועין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשותו שני וזירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד כולד טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלא לפחות מיעוט בטול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אף שמחליף דברי רבי יוחנן לנר קפלא:

מסורת הש"ס

א) ודאי ליה לנתיב בחלל כמו למעלה הטעם כפסול או בחלל אלא להכי כתב חרב מיותר לטומאת חרב הרי הוא בחלל. עיין ערך חל' י"ד. ב) ולקמן י"ד. ע"י. פט. שכת קא: מר נג: חולין ג. ג. ב) ולקמן טו: ד. פרה פ"ח. וי"ו. חולין לז. ב) ונמדרג י"ו. ד. דף טז. ב) טהרה פ"ב. ט. וי"ע. חוספות טהרה ט"ז. ד"ה שכן וי"ו. חוספות ט"ז. ד"ה ד"ה חמא.

גליון הש"ס

תו' ד"ה ואילו חבא פסול וטמא. אפי' ראשון פ"ג נפי תחלה הוי. מכלן משמע דשמן חשיב משקא ולקמן (דף ה.) גבי משקא בית מבעייה וכן כמנה דוכתי וזה דתנן (סנהדרין פ"ג משנה ג') ר"מ אומר שכן תחלה לעולם ומכ"א אף הדגש ור"ש שזרי אומר היין פירוש דווקא יין אכל הק' לא ופסקין בהקומץ דנה (מנחות לז.) דהללחא כוונה אור"ת דהתם מייירי בנקש ואחר כך נמא דמשמע כנסתא דקאמר התם כנה אמרי שכן תחלה לעולם בנקש ואחר כך נמא וכלל נקש משמע דכ"ע מודו וכן משמע בריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה א') דקמי התם הרוצח והגריסין וחלל ושמן שהן משקא טופח הרי הן תחלה קדשו ואח"כ ימוחו הרי הן שנים וזמר הכי קמי ר"מ אומר השמן תחלה לעולם והיינו לעולם אפי' קדשו ואח"כ קאי ר"ש שזרי והכא משמע ליה בלא נקש (פ"ג) **הכא** טהור וטמא. הקשה ר"י לוקמ' ב' דלסור מדאורייתא והיינו מדבריהם כי הכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"ג איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית לן למיקא איסור טמאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום דר קפלא דלא ילפין איסור טמאה ואורי' דלא בעי לאוקמא בשבע דשורפין תרומה טהורה עס הטמאה משמע ליה דרך שני אדם רגילין שורף והיינו בש: **הרב** פסול וטמא והכא טהור וטמא וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל טמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא דרבנן כעשה שעת מפסול דאורייתא אכל למ"ד אין אוכל טמא אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף שפיר כמו שומרת לעשות מפסול דאורייתא רגילין ה"ג מותר לעשות מפסול דרבנן שני דרבנן דקדמתי בסמוך דקאמר נמא דקסבר ר"מ כו' ואורי' דלא דמי דמקלקל דאורייתא שיכול לקלקל עוד יותר אין ללמוד שיוכל לקלקל דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אכל בסמוך דמי שפיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן מדע דהא ר' יוסי דס"ל לקמן (נז.) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל וולד טומאה דר' חנינא דאורייתא לא יליף מנייה איסורא דרבנן שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל טמא אוכל כששורפו עס טמאה לא הו' אלא שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים לה כולד טומאה דרבנן ר' חנינא נמי מוסף אדר' עקיבא דמרשי' דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמועין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשותו שני וזירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד כולד טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלא לפחות מיעוט בטול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אף שמחליף דברי רבי יוחנן לנר קפלא:

מוסף רש"י

חרב הרי הוא בחלל. טומאתו של מת הנפילתו לטמא כל, כגון מת והטעם כי דהי' מילא אב הטומאה, אם נגע בהם מחמת נעשה כיוצא בו ואם נגע במת הרי אבי אבות הטומאה ומה לי אב הטומאה דשרץ אלא מדנקט מת ש"מ בנר של מתכח עסקין דיש חילוק בו בין נגיעת אב הטומאה דמת לאב הטומאה דעלמא ואשמעין דבנר שהוא עצמו אב הטומאה קאמר: **ש"מ.** מדקאמר הוסיף ר"ע קסבר טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא היא ודלא כהני מלאי דפירקין דאמרי לקמן שכן משקין מטמאין אוכל מן התורה אלא מדרבנן דאי ס"ד דלין משקין מטמאין אחרים אלא מדרבנן מאי חוספת דאוסוף ר"ע דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון ומה בכך האי נר אב הטומאה הו' עשאוהו ראשון להאי שמן מאי מהני ליה אחרי שלא יטמא אחרים: **לפסולי גופיה.** הוא דמהני ליה הא פסול וקאי: **דילמא.** אהני ליה שטמא אחרים מעכשיו מדרבנן: אי חוספת דרבנן אחא לאשמעין מאי איראי דנקט שמדליקין אותו בנר אב הטומאה שותין אותו להאי שמן ראשון דאורייתא אי"נ אשמעין שמדליקין אותו בראשון לטומאה או בשני לטומאה מת מחלה מן חללה מן חללה נמי חוספת מדרבנן כי ההוא שנעשה ראשון מדרבנן ומטמא עוד שני ושלישי דהא גזר רבנן על המשקין שאפילו נגעו משקין בשני יעשו ראשונים: **דשנן כל הפוסל את הפרומה.** כל הני דמיימין ב' יאאות השבת (דף יג.) גבי שמונה עשר דבר שגזרו עליהם תורת שנים לפסול את התרומה מטמאין משקין אפילו חולין להיות תחלה חוק מטבול יום שפסול לתרומה מן התורה וגזירת הכתוב היא ומ"מ איקליטא טומאה ידיה ולא גזרו ציה לעשות משקין תחלה דלין דברי מורה זכריון חזוק ומשום דמשקין עלולים לקבל טומאה ומה היא עלילתו שמקבלין טומאה שלא בהכרח גזרו עליהן חומר הרבה שיהו כהנים מזהרין לשומרין: **אלא ש"מ.** מדמהדר למעבדיה ראשון דאורייתא ש"מ לעמיי אחרים ולעשותן שני דאורייתא קאמר. כל סדר טומאה דאב עושה ראשון וראשון שני בחולין ומו לא ושני שלישי בתרומה ושלישי רביעי בקודש כולה מדאורייתא הוא בפירקין: **נימא קסבר ר"מ.** מדליף מדרבנן קסבר מתי

תו' ד"ה ואילו חבא פסול וטמא. אפי' ראשון פ"ג נפי תחלה הוי. מכלן משמע דשמן חשיב משקא ולקמן (דף ה.) גבי משקא בית מבעייה וכן כמנה דוכתי וזה דתנן (סנהדרין פ"ג משנה ג') ר"מ אומר שכן תחלה לעולם ומכ"א אף הדגש ור"ש שזרי אומר היין פירוש דווקא יין אכל הק' לא ופסקין בהקומץ דנה (מנחות לז.) דהללחא כוונה אור"ת דהתם מייירי בנקש ואחר כך נמא דמשמע כנסתא דקאמר התם כנה אמרי שכן תחלה לעולם בנקש ואחר כך נמא וכלל נקש משמע דכ"ע מודו וכן משמע בריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה א') דקמי התם הרוצח והגריסין וחלל ושמן שהן משקא טופח הרי הן תחלה קדשו ואח"כ ימוחו הרי הן שנים וזמר הכי קמי ר"מ אומר השמן תחלה לעולם והיינו לעולם אפי' קדשו ואח"כ קאי ר"ש שזרי והכא משמע ליה בלא נקש (פ"ג) **הכא** טהור וטמא. הקשה ר"י לוקמ' ב' דלסור מדאורייתא והיינו מדבריהם כי הכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"ג איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית לן למיקא איסור טמאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום דר קפלא דלא ילפין איסור טמאה ואורי' דלא בעי לאוקמא בשבע דשורפין תרומה טהורה עס הטמאה משמע ליה דרך שני אדם רגילין שורף והיינו בש: **הרב** פסול וטמא והכא טהור וטמא וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל טמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא דרבנן כעשה שעת מפסול דאורייתא אכל למ"ד אין אוכל טמא אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף שפיר כמו שומרת לעשות מפסול דאורייתא רגילין ה"ג מותר לעשות מפסול דרבנן שני דרבנן דקדמתי בסמוך דקאמר נמא דקסבר ר"מ כו' ואורי' דלא דמי דמקלקל דאורייתא שיכול לקלקל עוד יותר אין ללמוד שיוכל לקלקל דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אכל בסמוך דמי שפיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן מדע דהא ר' יוסי דס"ל לקמן (נז.) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל וולד טומאה דר' חנינא דאורייתא לא יליף מנייה איסורא דרבנן שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל טמא אוכל כששורפו עס טמאה לא הו' אלא שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים לה כולד טומאה דרבנן ר' חנינא נמי מוסף אדר' עקיבא דמרשי' דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמועין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשותו שני וזירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד כולד טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלא לפחות מיעוט בטול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אף שמחליף דברי רבי יוחנן לנר קפלא:

ד"ר חנינא כשר שנטמא בזה הטומאה דקמי בזה הטומאה דאורייתא דכל אב הטומאה דאורייתא הוא אכל בשר שנטמא בזה הטומאה דאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהיו משקין מטמאין כלי כשום משקא וזו חכמה שכן אב הטומאה כגון רוק וימימי רגלי פ"ק דנדה (דף יז.) והכי בשר נטמא בזהו כלי דהו' וולד וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והכי בשר שנעשה שלישי על יד טהור גמור מן המורה הוא ואשמעין ר' חנינא דכיון דלאכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא: ומאי

